

Samhandlingsprosjektet

Likemannsarbeidet i Grenland

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1. Bakgrunn for prosjektet	3
1.2. En annen måte å jobbe og tenke på.....	3
2. Hensikten med prosjektet-Gevinstrealisering.....	4
3. Målgruppe for prosjektet.	4
4. Føringer og rammebetingelser	5
5. Forutsetninger og antakelser.....	5
6. Forpliktelser.....	6
7. Leveringsomfang	7
8. Forventede gevinster.....	9
- A-larm	9
- Kommunene	9
- Sykehuset Telemark	9
- Borgestad klinikken.....	10
- NAV	10
9. Evaluering.....	10
10. Budsjett	11
11. Tidsplan.....	12
12 Prosjektorganisering.....	13
13. Risikovurdering	15
14. Gjennomføringsstrategi	15
15. Prosjektorganisering.....	16
16. Suksesskriterier.	18
Vedlegg 1: Stillingsbeskrivelser.....	19
Vedlegg 2: Hva er en likemann	22
Vedlegg 3: Spørreskjema.....	24

1. Innledning.

Likemannsprosjektet i Grenland har vært gjennom sitt første prosjekt år hvor prosjektleder har vært ansatt i 100 % stilling fra 010117 til 010318. Da prosjektleder sa opp for å gå over i en ny stilling måtte vi tenke nytt om ledelse av prosjektet med tanke på å utvikle en modell som er robust og lett kan overføres til andre kommuner

Fra 0104 vil det ansettes en prosjektleder i 50 % stilling (ruskonsulent) Arbeidsgiveransvaret vil her ligge på kommunalt nivå. Det vil ansettes en inntil 50 % stilling som Likemannskoordinator hovedoppgaven her vil være å koordinere likemenn.

Det er også forslag om en Rådgiverfunksjon i 15 % stilling som resurs for likemenn, samt å sikre utdanning av Likemenn - da antall likemenn har vært en flaskehals i prosjektet.

Rådgiver er ansatt i A-larm Norge og har arbeidsgiveransvaret for likemannskoordinatoren.

Funksjonsbeskrivelse til disse rollene ligger som vedlegg til planen (vedlegg 1)

1.1. Bakgrunn for prosjektet.

Telemark scorer høyt på bruk av rusmidler (over landsgjennomsnittet - jfr. Brukerplan 2013). Grenland skiller seg ut fra resten av Telemark når det gjelder personer med alvorlig funksjonssvikt. Mange er unge, har lav sosial fungering og manglende nettverk.

Telemark har mer sosiale problemer enn landet for øvrig bekreftes av levekårsundersøkelsen (2015).

Personer med rusrelaterte problematikk trenger ofte tett og individuell oppfølging for å gjennomføre et langsiktig behandlings og rehabiliteringstilbud. Dette på bakgrunn av svingende motivasjon som relaterer seg til;

- ventetid for oppstart av behandling,
- helheten i behandlingsskjeden (forvern – behandling og ettervern)
- manglende tro på at rehabiliteringen fungerer som ønsket for deltakerne

Denne unike samarbeidsmodell vil forhåpentligvis kunne svare opp disse utfordringene på en god måte.

1.2. En annen måte å jobbe og tenke på.

Gjennom å utvikle denne modellen vil man prøve å utvikle et mer sømløst og helhetlig behandlings- og rehabiliteringstilbud forankret sammen med brukerkompetanse. Prosjektet håper å få til følgende:

- Skape mer sammenheng og helhet i behandling/rehabiliteringsskjeden.
- Likemannen skal være en motivasjonsfaktor.
- Deltakerne skal aktivt bidra inn i sitt behandlings- og rehabiliterings forløp, fordi dette engasjementet og inkluderingen skaper tillit, trygghet og styrker motivasjonen.

- Styrke samhandlingen mellom de ulike aktørene i et slikt forløp.
- Skape bærende relasjoner som ikke er avhengig av kontortid.
- Ha et styrket fokus på tidlig intervensjon og forebygging.
- Helsetjenestene nyttiggjør seg likemenn i større grad som et nyttig supplement i behandlingen/rehabiliteringen.
- Styrke livskvaliteten.
- Myndiggjøring av deltakerne.
- Gjensidig kompetanseoverføring og forståelse for hverandres roller og funksjoner.
- Utvikling av ny felles kultur mellom aktørene.

2. Hensikten med prosjektet-Gevinstrealisering.

Prosjektet ønsker å utvikle og prøve ut en ny samarbeidsmodell for å oppnå bedre resultater og oppfølging av personer med rusrelatert problematikk. Aktørene er de seks Grenlands kommunene, Klinikk for psykisk helsevern og rusbehandling ved STHF, Borgestadklinikken, NAV Telemark og Bruker- og pårørende organisasjonen A-larm.

Målsettingen er å utvikle en overordnet samarbeidsmodell for å ta i bruk erfaringskompetanse i form av likemenn. Denne overordnede modellen vil gi rom for ulike tilpasninger lokalt (hos den enkelte aktør). I samarbeidsmodellen skal det derfor ansettes likemenn. Dette for å sikre økt brukermedvirkning samt sammenheng og koordinert pasientforløp.

En likemann er en person som sammen med deltakeren kan dele erfaringer, praktisk kunnskap og følelsesmessige opplevelser. En likemann vil kunne fungere som en mentor, veiviser, rollemodell og et forbilde for brukeren. Likemannsarbeidet vil i prosjektet være et ønsket supplement til tjenestetilbudet i den ordinære helse- og omsorgstjenesten (for ytterligere informasjon se vedlegg).

En Likemann kan følge opp 2 deltakere. Dette er ikke et absolutt tall men et tall vi vil vurdere gjennom de erfaringer vi gjør.

Arbeid og aktivitet er ikke bare et mål, det er også et middel (en metode) for rusfrihet og endring. Prosjektet tar derfor innover seg den realitet at arbeid og helse henger sammen, og vi anerkjenner den betydningen parallell bistand gjennom et helhetlig forløp har, der behandling, oppfølging og arbeid/arbeidstrening er like viktige deler for en recovery.

3. Målgruppe for prosjektet.

Alle som har et rusproblem og som ønsker en endring.
Noen grupper er prioritert:

- Unge rusmiddelbrukere (18-30 år)
- De som står i fare for falle ut av ordinære samfunnsstrukturer
- De som er på vei inn i et behandlingsforløp
- De som er under behandling/rehabilitering

Henvising til prosjektet går via ruskonsulent i kommunene.

4. Føringer og rammebetingelser

Prosjektleder er nå ansatt i 50 % stilling i Porsgrunn kommune. Likemannskoordinator er ansatt i en gradert og fleksibel stilling inntil 50 % i brukerorganisasjonen A-larm, avhengig av omfanget av antall likemenn som skal følges opp. Stillingsbrøken til likemannskoordinator er etter avtale med styringsgruppen for prosjektet. **A-larm v/Jan Ivar Ekberg har arbeidsgiveransvaret for likemannskoordinator og likemennene.**

Tiden for prosjektet er satt til tre år fra 01.01.17 og det søkes tilskuddsmidler for ett år av gangen.

Prosjektleder har ansvar for å frembringe nødvendig dokumentasjon, fremdrift og resultater som er nødvendig for å søke tilskuddsmidler og rapportere på tilskuddsmidlene i henhold til vilkårene.

Vil prosjektet gå over i permanent drift så vil alle ansettelsesforhold bli vurdert på nytt. Likeledes gjelder hvilke roller de enkelte aktører skal ha.

Porsgrunn kommune har det økonomiske hovedansvaret for kommunale søkte tilskudd og dermed også oppgaven når det gjelder å rapportere på tilskudd som prosjektet har mottatt. Porsgrunn kommune har også hovedansvaret for rapportering og nødvendig dokumentasjon slik at tilskudd videre kan søkes om. Prosjektleder har ansvar for å frembringe nødvendig dokumentasjon, fremdrift og resultater som er nødvendig for å søke tilskuddsmidler og rapportere på tilskuddsmidlene i henhold til vilkårene.

Partene i prosjektet må stille ressurser til disposisjon for deltakelse i styring- og prosjektgruppe.

5. Forutsetninger og antakelser

Det er en forutsetning at eventuelle tilskudd for å utvikle denne samhandlingsmodellen ikke skal ha konsekvenser for andre typer tilskudd til kommuner.

Prosjektet er planlagt som et treårig prosjekt – men det skal årlig evalueres for å se på økonomi; ansvarlig Porsgrunn kommune, samt resultater og fremdrift; ansvarlig prosjektleder, se pkt. 9.

I tillegg til overnevnte evaluering vil man også ta en evaluering av prosjektet sett fra et medvirkningsperspektiv i lys av co-produksjon. Utvikling av likemannstjenestene er co-produksjon.

(Co-produksjon kan kort betegnes som et arbeid der alle involverte parter, i vår sammenheng de aktuelle aktørene, går sammen om å kartlegge og utvikle nye tjenester, for å bedre innholdet i disse, til beste for brukeren og samfunnet. Co-produksjon innehar en høy grad av brukermedvirkning og brukerinvolvering på alle plan. Viktige forutsetninger er forankring i ledelse (likeverdige partnerskap, toleranse og tillit).

Viktige elementer som vil bli vektlagt i evalueringen er:

1. Grad av oppnådd medbestemmelse

2. Grad av oppnådd gjensidig tillit
3. Utvikle gode samarbeidsrelasjoner sett i lys av de allerede etablerte kulturene hos samhandlingsaktørene.
4. Ivaretagelse av deltaker, likemann og ruskonsulent

Prosjektleder vil utarbeide og levere rapport til arbeidsgruppen senest 01. desember, første rapport desember 2017. Prosjektleder er ansvarlig for, og vil i samarbeid med arbeidsgruppen, utarbeide standardiserte skjema til bruk for deltaker, likemann og ruskonsulentene. Skjemaet vil danne grunnlaget for rapporten, gi et bilde av utviklingen på prosjektet, sett i lys av et brukermedvirkningsperspektiv, og således om samarbeidsmodellen vi tror på, fungerer. Rapporten vil være både et evalueringsverktøy og et styringsverktøy.

6. Forpliktelser

STHF

- Representanter i styringsgruppen og prosjektgruppen.
- Åpne opp for Likemann i behandlingen.
- Rekruttere aktuelle kandidater til prosjektet

Kommunen

- Bruke Likemann aktivt i rehabilitering (før/under og etter institusjons opphold)
- Brukerplankartlegging i kommunene.
- Rekruttere aktuelle kandidater til prosjektet
- Representanter i styringsgruppen og arbeidsgruppe

Borgestadklinikken

- Rekruttere aktuelle kandidater til prosjektet
- Representanter i styringsgruppen og prosjektgruppe
- Åpne opp for Likemann i behandlingen
- Stille med veileder

A-larm

- Arbeidsgiveransvar for likemannskordinator
- Arbeidsgiveransvar for Rådgiver
- Sikre at det utdannes likemann samt sørge for plan for rekruttering
- Kvalitetssikring av likemann og oppfølging av disse (se vedlegg nr.1)
- Ansvar for rapportering vedr prosjektet til aktuelle instanser

NAV

- Bidra økonomisk med mentormidler etter individuell avtale
- Delta i utviklingen av prosjektet (arbeids- og styringsgruppa)
- Inngå samarbeid med de andre aktørene

7. Leveringsomfang

Leveranse/vi skal måles på:	<ol style="list-style-type: none">1) <i>MÅL-Modellutvikling:</i> <i>Modellen (Grenlandsmodellen) som er tenkt utviklet er og kan betegnes som et arbeid der alle de involverte partene, i vår sammenheng de aktuelle aktørene, går sammen om å kartlegge og utvikle nye tjenester, for å bedre innholdet i disse, til beste for brukeren og samfunnet. Modellen har høy grad av brukermedvirkning og brukerinvolvering på alle plan. Viktige forutsetninger er forankring i ledelse, likeverdige partnerskap, toleranse og tillit. (Dette er i tråd med tenkningen i co – produksjon)</i>2) <i>Måle drop-out i prosjektet for å sikre helhet og sammenheng</i> <i>Det måles fra Likemann er påkoblet, til behandlingen i TSB er avsluttet. Drop-out er avbrudd i denne perioden.</i>3) <i>Styrke antall med IP.</i> <i>50 % av deltakerne i prosjektet skal ha IP formulert</i>4) <i>Bruk av Brukerplan 100 %</i> <i>Økt bruk av brukerplan i planleggingen og tilretteleggingen av arbeidet (dette kan baseres på en egenrapportering fra aktørene/kommunene)</i>5) <i>Økt medvirkning</i> <i>Graden av medvirkning, og kvaliteten på denne.</i>6) <i>Opplevd livskvalitet for deltakeren i likemannsarbeidet.</i>
Hensikt: <i>Prosjektet skal bidra til helhet og sammenheng i behandling/ rehabiliteringskjeden for rusavhengige, gjennom utvikling av Grenlandsmodellen.</i> <i>Prosjektet skal bidra til høyere grad av reell medvirkning.</i> <i>Dette skal være et sikkerhetsnett for å redusere drop-out og tilbakefall.</i>	

Sammensetning:

Ruskonsulentene i kommunen er viktige samarbeidspartnere.

Ruskonsulentene plukker ut aktuelle deltakere sammen med prosjektleder. Prosjektleder er i dialog med likemannskoordinator om utvelgelse av likemann og prioritering av deltakere .

Likemannsarbeidet er et partnerskap mellom tre likeverdige partnere; deltaker, ruskonsulent og likemannen.

Det er utarbeidet retningslinjer og rutiner i prosjektet som kvalitets sikrer partnerskapet.

Format:

Deltakerne i prosjektet skal få en Likemann som skal følge de gjennom hele behandlingen / rehabiliteringsprosjektet.

Deltakelse er bygget på frivillighet, og vil reguleres gjennom et samtykkeskjema som bruker og likemann må skrive under på.

Likemannstjenesten er fundamentert på tillit, og taushetsplikten er fundamentert mye på et etisk og moralsk grunnlag. Brukeren og likemannen skriver under på en samtykkekontrakt.

Ferdigheter:

En likemann er en person som har egenerfaring med rusavhengighet.

Personen skal ha vært rusfri i minst to år og være personlig egnet til oppgaven

Ferdigheter som vil bli ekstra vektlagt er evnen til å inngå gode relasjoner, gode samarbeidsevner, trygg i egen tilfriskning, og et avklart forhold til hvor man er i egne prosesser. Se også vedlegg 1.

Inneha lojalitet og forståelse for beslutninger tatt av de samhandlende aktørene.

Kvalitetskriterier:

Brukerorganisasjonen A-larm har ansvar for å kvalitetssikre Likemenn- utfra kriterier og kjennskap de har til disse personene.

Kommunene vil også få anledning til å uttale seg ved ansettelse av likemenn. Dette for å sikre at det er likeverdighet også på dette nivået. Dette løses gjennom dialog mellom partene.

A-larm har ansvar for å ansettelse og kvalitetssikring av likemannskoordinator , og samhandlingspartene vil få anledning til å medvirke i utvalget av likemannskoordinator

Likemennene skal ha vært gjennom eget kursopplegg, A-larm skolen (Bedre hverdagskurs, Brukerrepresentantkurs og Mentor kurs (likemannskurs).

Likemenn: se vedlegg 2

Kvalitetssikringsmetode:

Likemenn oppfordres til å følge SNU grupper i regi av A-larm.

Likemennene bør være en del av A-larm miljøet. Dette for å sikre at man kan observere at likemannen er i god tilfriskning.

Likemenn skal ha regelmessig veiledning av rådgiver og psykolog fra Borgestadklinikken. Det er viktig å få inn både brukerperspektivet i veiledningen, men også fra noen som har erfaring fra et faglig ståsted. Det er viktig at alle deler av prosjektet, også veiledningen, speiler at dette er et samarbeidsprosjekt, der vi tror at summen av de forskjellige kompetansene, blir bedre enn de enkelte alene. Vi tror at dette er et av suksesskriteriene.

Kvalitetsansvar:

A-larm har ansvaret for og kvalitets sikre Likemenn og melde ifra til arbeidsgruppen/styringsgruppen for prosjektet om noe går galt

Prosjektleder har ansvar for og fortløpende drøfte uventede problemstillinger med arbeidsgruppen. Dette ansvaret går selvsagt begge veier, jfr. prosjektets ideologi.

8. Forventede gevinster.

Prosjektet vil bli evaluert kvantitativt og kvalitativt (se pkt. 9: evaluering), men partene ønsker å tydeliggjøre det vi mener vil kunne være forventede gevinster i prosjektet.

- A-larm

- Bruk av likemenn som er hjelp til selvhjelp.
- Innpass i det offentlige hjelpeapparatet.
- Utøve brukermedvirkning i A-larms ånd.
- Økt forståelse for hvem vi er, og hva vi kan utrette.
- Økt samarbeid med det offentlige hjelpeapparatet.

- Kommunene

- Styrket omsorg- og rehabiliteringstilbud i kommunen ved økt bruk av erfaringskompetanse.
- Sikre ett bredere og styrket ettervern lokalt.
- Styrket brukermedvirkning og involvering.
- Frigjøring av ressurser og økt produktivitet i kommunal oppfølging.
- Likemenn er brobyggere inn til komplekse situasjoner også når det gjelder forebygging.
- Styrket samhandling mellom kommunene i Grenland.

- Sykehuset Telemark

- Bedre kontinuitet i behandlingen og mer sømløse behandlingsløp.
- Styrket tilbud gjennom bruk av erfaringskompetanse.
- Mer riktig og spisset bruk av spesialisthelsetjenesten.
- Økt oppmøte og redusert drop-out i behandlingen.

- **Borgestadklinikken**
 - Økt bruk av Individuell plan.
 - Økt bruk av kriseplaner.
 - Økt pasienttilfredshetskåre.
 - Økt oppmøte til behandling.
 - Redusert drop-out.
 - Økt og bedre samhandling med eksterne samarbeidspartnere.

- **NAV**
 - Aktivitetsplikt for unge 18-30.
 - Økt samhandling med kommunenes rusfelt.
 - Arbeidstrening til mennesker i en vanskelig livssituasjon.
 - Bidra til god recovery for rusavhengige, som vil forebygge tilbakefall og stabilisere og motivere mennesker til å forbli rusfrie over tid, noe som vil bidra til at flere kommer i jobb (ingen recovery uten NAV).

9. Evaluering.

Prosjektet vil bli målt på leveringsomfang, se pkt. 7.

A. Vi vil evaluere kvalitativt gjennom et spørreskjema. Informantene er:

- deltaker
- ruskonsulent
- likemenn.

Vi håper å kunne evaluere i hvilken grad informantene har opplevd medbestemmelse, gjensidig tillit, gode samarbeidsrelasjoner og ivaretagelse av deltaker, likemenn og ruskonsulenter i prosjektet.

B. Prosjektet vil også bli evaluert kvantitativt i forhold til:

- drop-out internt i prosjektet
- antall deltakere som blir vurdert for prosjektet
- antall deltakere som har vært med i prosjektet
- bruk av IP
- bruk av brukerplan
- antall timer likemennene er i kontakt med deltakerne utenom ordinær arbeidstid.

Vi vil også synliggjøre hvor mange likemenn NAV finansierer.

Hele Likemannsprosjektet har sitt fundament i bruken av erfaringskompetanse. Personer som har vært gjennom denne prosessen tidligere vet hva som kan gå galt og kan se dette slik at de kan intervensjon på et tidlig tidspunkt.

Likemenn kan også perspektivere håp, da disse har vært gjennom denne prosessen tidligere.

En likemann skal være et forbilde og fungere som en god rollemodell, og skal tilstrebe å være en støttespiller, ikke bare for brukeren, men også for kommunen.

En Likemann skal være tilgjengelig utover ordinær arbeidstid og være et supplement til ordinær behandling/tjenestetilbud.

10. Budsjett

Tekst	2018
1. Utgifter:	
Lønnskostnader med sosiale utgifter. Egenandel fra alle 10 samhandlingsaktørene er pålydende 350 000 i timeinnsats. 998 129 kr er tilskuddsmidler.	1 348 129
Reiseutgifter, arrangement, møter, konferanser	100 000
Konsulenttjenester	0
Trykking, publikasjoner kunngjøringer etc	0
Investeringer/inventar/utstyr	10 000
Kontroller i kunngjøringen om det gis tilskudd til dette	
Driftsutgifter, forbruksmateriell og kontortjenester	40 000
Andre utgifter, kurs og opplæring	30 000
SUM utgifter	1 528 129 kr
2. Inntekter / Finansiering:	
Ubrukt tilskudd fra FM siste år	0
Øvrige tilskudd/inntekter	913129 kr
Fra eget budsjett / egenfinansiering i timer fra de 10 samhandlingsaktørene	350 000 kr
Annen økonomisk støtte	0
SØKNADSBELØP	265 000
SUM inntekter	1 528 129

11. Tidsplan

Fremdriftsplan for Likemannsprosjektet 2018 vårsemester:

Måned	Aktivitet
Februar	<ul style="list-style-type: none">-Rekruttering av ny prosjektleder-Rigge prosjektet videre- bestilling fra styringsgruppa-Sak rådmann i Porsgrunn vedr. ansettelse av ny prosjektleder-Rapportering på innovasjonsmidler- Økonomi-rapportering -Lage fremdriftsplan våren 2018-Se på vurderingskriteriene på nytt,-Lage utkast til eventuelle nødvendige endringer i prosjektplanen.-Jobbe får øke antall deltakere i prosjektet-finne tiltak.-Gjennomføre ny likemannsutdanning 9-11 febr.-Godkjenning av videre ansettelsesprosess av ny prosjektleder kandidat
Mars	<ul style="list-style-type: none">-Ha arbeidsgruppemøte: Hege, Jan Ivar og Heidi tar et møte med mulig kandidat til prosjektlederfunksjonen.-Fremlegg av plan til styringsgruppen vedrørende: Hvordan prosjektet kan organiseres/ rigges videre.-Definere roller og ansvar for prosjektleder og likemannskoordinator-Sikre rekruttering av flere likemann
April	<ul style="list-style-type: none">-Ansettelse av ny prosjektleder og likemannskoordinator og sette dem inn i arbeidet.-Endring av roller og ansvar definert-Ny prosjektplan godkjent.-Jobbe konkret med ansettelse av likemenn.-Bygge videre på nettverk og skape samhandlingsarenaer og rutiner som er hensiktsmessige for prosjektet.
Mai	<ul style="list-style-type: none">--Vurdering av innsamlede data fra godkjente skjemaer fra styringsgruppen – behandles i arbeidsgruppen.-Evaluerings skjemaer gjennomgås i arbeidsgruppen.-Registrerings skjema møtepunkter likemenn gjennomgås i arbeidsgruppen

	-Vurdere ny utdanning av likemenn- rekruttering
Juni	-Halvårsevaluering av prosjektet i arbeidsgruppen - Godkjenning av revidert prosjektplan - Økonomioppdatering til styringsgruppen -Høste erfaringer -Planlegge høsten - Mål. Utvide til 10likemenn- 12-14 deltakere

12 Prosjektorganisering

Rolle	Ressurs	Oppgaver og ansvar
Prosjektleder:		<ul style="list-style-type: none"> -Sikre fremdrift i prosjektet. -Oppfølging av tjenestene likemennene leverer -Rapportere kontinuerlig til arbeidsgruppen om fremdrift og status -Tilse sammen med Hege Holmern og arbeidsgruppen at prosjektplanen til enhver tid er oppdatert. -Jobbe med alle samhandlingsaktørene som likeverdige partnere. -Ta med aktuelle saker inn i arbeidsgruppen -Rapportere skriftlig til styringsgruppen 2 ganger i året. Sammen med arbeidsgruppen sette opp agenda til styringsgruppen -Sikre at det innen 1.desember foreligger en skriftlig rapport om resultatoppnåelse / tiltak inneværende år (styringsgruppen). - Lovere evalueringsrapport fra likemennene og ruskonsulenter senest 1. desember.
Styringsgruppen	Prosjektleder: LKK Ledere fra 10 samhandlende parter:	-Styringsgruppen er eiere av prosjektet.

	<p>-Lars Ødegård Sykehuset i Telemark</p> <p>-Guro Brekke Borgestadklinikken</p> <p>-Geir Gjelstad Skien kommune</p> <p>-Anne Melie Henriksen Bamble kommune</p> <p>Heidi Ekornrød Pedersen Porsgrunn kommune</p> <p>Øyvind Lovald Siljan kommune Kirsti Sangvik Kragerø kommune</p> <p>Jan Ivar Ekeberg Rådgiver-A-larm</p> <p>Kristian Høy-NAV</p> <p>Hege Holmern</p> <p>Ole Ivar Luggens Drangedal</p>	<p>-Beslutte endringer og eventuelt nye tiltak i prosjektet</p> <p>-Være oppdatert på resultater i prosjektet.</p> <p>-Være med på å evaluere prosjektet årlig.</p>
Rådgiver – leder av prosjektavdeling i A-larm	Jan Ivar Ekberg	<p>Utvikle veiledningskonsept sammen med psykologspesialist fra Borgestadklinikken (Tove Mathisen). Delta på veiledningene.</p> <p>- Oppfølging og kvalitetssikring av likemennene og likemannskoordinator.</p>
Arbeidsgruppen	<p>Prosjektleder: LKK</p> <p>-Tre representanter fra kommunene?</p> <p>-Idar Grotle Leder for A-larm Telemark/Vestfold</p> <p>- Likemannskoordinator</p> <p>-To representanter fra spesialisthelsetjenesten</p> <p>-Haavard Dahl Haugan –NAV</p> <p>-Hege Holmern</p>	<p>Følge prosjektet tett-være referansegruppen til prosjektleder.</p> <p>Sette opp saksliste til styringsgruppen</p> <p>Være med å sikre fremdrift i prosjektet</p> <p>Ha minst ett møte i måneden med prosjektleder, og ved behov</p> <p>Initiere tiltak i prosjektet</p>

13. Risikovurdering

Rusarbeid innebærer en viss risiko.

For det første i forhold til brukeren. Det kan være vanskelig for en bruker å bli tydelig «sett» av noen som «vet» hvordan det er. Det kan være vanskelig å bli «avslørt» av noen som ser deg, og måtte stå i de følelsene som da kan oppstå, men det er også her magien kan ligge. Det er akkurat dette som kan skape muligheter for endring. Veldig ofte er det måten ting blir kommunisert på som kan bli magi eller oppfattet som et problem. Gode kommunikasjonsevner er derfor sterkt vektlagt i utvelgelsen av likemenn.

Det er lagt ned mye arbeid i å minimere risikoen så mye som mulig. Likemennene blir godt skolert fra A-larm, og det vektlegges sterkt en likemanns evne til å «se kjærlig», men allikevel være i stand til å sette sunne grenser, og klare skiller. Derfor er personlig egnethet et sterkt element i utvelgelsen av likemennene. Brukeren oppfordres til så raskt som mulig å bli en del av A-larm miljøet, slik at man også kan få andre impulser.

På den andre siden har vi ivaretagelsen av likemennene. Gjennom god, obligatorisk veiledning både i et brukerperspektiv og fra et fagståsted, så vil man kunne minimere risikoen for at likemennene tar tilbakefall. Dette er også en av grunnene til at likemennene bør gå i snugrupper, og være en del av A-larm miljøet ellers.

I tillegg vil det bli tett oppfølging av likemennene når de er på oppdrag, og etter oppdrag. Involverte parter her er prosjektleder og ruskonsulenter.

Erfaringer fra andre lignende prosjekter, er at rusavhengige som jobber med å hjelpe andre rusavhengige får et spesielt eierskap til egen situasjon, og langt på vei er dette med på å holde dem rusfrie. Dette, samt tett oppfølging og riktig veiledning, vil langt på vei kunne minimere risiko for tilbakefall. Personlig utvikling er en naturlig del av det å jobbe som likemann. Det er utarbeidet interne handlingsrutiner for oppfølging ved tilbakefall hos likemenn.

En tredje risikofaktor kan være at avtaleforpliktelsene (se. pkt. 7) av ulike årsaker ikke blir fulgt opp av partene. Dette må følges opp og rapporteres når man erfarer avvik fra avtaleforpliktelsene. Man vil etterstrebe og løse dette på lavest mulig nivå. Likeledes at partene ikke engasjerer seg tilstrekkelig i måloppnåelse, og at korreksjoner i arbeidet ikke kommuniseres. Andre utfordringer kan også oppstå. Prosjektleder har et ansvar om å rapportere disse til styringsgruppen.

Prosjektet er avhengig av å få tilskudd gjennom søknader. Således er uteblivende økonomi en risikofaktor.

14. Gjennomføringsstrategi

Likeledes vil prosjektleder sammen med Rådgiver / likemannskoordinator gjøre seg godt kjent i og med de ulike samhandlingsaktørene. Det vil bli vektlagt tillitsbygging, samarbeid, inkludering og utvikling av felles forståelse av likemannsarbeidet (kultur). Det er brukt mye tid på dette, og vil bli brukt mye tid også fremover.

Det vil bli lagt til rette for et likeverdig partnerskap i tjenestene, og prosjektleder vil følge opp dette tett. Likeledes vil prosjektleder ha tett oppfølging på likemennene. Utvikling og veiledning er viktige stikkord. Veiledning blir ivaretatt både på brukernivå (A-larm), og psykologspesialist nivå (Borgestad klinikken).

Brukeren er hovedaktøren i tjenestene. Det vil vektlegges at bruker og likemann passer godt sammen. Hvis det blir utfordringer knyttet til denne paringen, så vil man vurdere å bytte likemann. Likeledes hvis det oppstår vanskeligheter i samarbeidet mellom likemann og ruskonsulent.

For øvrig vises til kapittel 6 og 10, samt vedlegg nr.1

Prosjektleder er ansvarlig for å markedsføre samhandlingsprosjektet i aktuelle fora.

15. Prosjektorganisering

Rolle	Ressurs	Oppgaver og ansvar
Prosjektleder		<ul style="list-style-type: none"> • Sikre fremdrift i prosjektet. • Bistå i forbindelse med oppfølging av likemennene • Oppfølging av tjenestene likemennene leverer • Rapportere kontinuerlig til arbeidsgruppen om fremdrift og status. • Tilse sammen med Hege Holmern og arbeidsgruppen at prosjektplanen til enhver tid er oppdatert. • Jobbe med alle samhandlingsaktørene som likeverdige partnere. • Ta med aktuelle saker inn i arbeidsgruppen. • Rapportere skriftlig til styringsgruppen 2 ganger i året. • Sammen med arbeidsgruppen sette opp agenda til styringsgruppen. • Sikre at det innen 01. desember foreligger en skriftlig rapport om resultatoppnåelse / tiltak

Rolle	Ressurs	Oppgaver og ansvar
		<p>inneværende år (styringsgruppen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Levere evalueringsrapport fra likemenn og ruskonsulenter senest 01.desember.
Styringsgruppen	<p>Prosjektleder</p> <p>Ledere fra alle 10 parter:</p> <p>Lars Ødegård (Sykehuset Telemark)</p> <p>Guro Brekke (Borgestad klinikken)</p> <p>Geir Gjelstad(Skien)</p> <p>Anne Melie Henriksen (Bamble)</p> <p>Heidi Ekornrød Pedersen (Porsgrunn)</p> <p>Øyvind Lovald (Siljan)</p> <p>Kirsti Sangvik(Kragerø)</p> <p>Jan Ivar Ekeberg (A-larm)</p> <p>Hege Holmern</p> <p>Christian Høy (NAV)</p> <p>Ole Ivar Luggens (Drangedal)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beslutte endringer og evt. nye tiltak i prosjektet • Være oppdatert på resultater i prosjektet • Være med på å evaluere prosjektet årlig
Arbeidsgruppen	<p>Prosjektleder</p> <p>To representanter fra kommunene (Heidi Ekornrød Pedersen og Gitte Westlund evt. repr. fra Skien)</p> <p>Repr. fra A-larm</p> <p>To fra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Følge prosjektet tett – være referansegruppen til prosjektleder • Sette opp saksliste til styringsgruppen • Være med å sikre fremdrift i prosjektet • Ha minst 1. månedlige møte med prosjektleder, og ved behov

Rolle	Ressurs	Oppgaver og ansvar
	spesialisthelsetjenesten (Hilde Karlberg, Alexander Egeland og Hege Holmern) Håvard Haugan (NAV)	<ul style="list-style-type: none"> • Initiere tiltak i prosjektet

16. Suksesskriterier.

- Forankret i ledelse
- God ledelse fra de ulike aktørene
- God og riktig veiledning av likemenn
- God og tett oppfølging av likemenn
- Felles forståelse for hva vi skal gjøre bevissthet rundt ansvar knyttet til de ulike rollene
- Gode relasjoner med samarbeidspartnere i kommunene
- Tett oppfølging mellom prosjektleder og de ulike aktørene
- God kjemi mellom likemenn og bruker (riktige sammensetninger)
- Tilstrekkelige økonomiske rammer
- At de enkelte aktører leverer i henhold til forpliktelser (se pkt.7)

Vedlegg 1: Stillingsbeskrivelser

Stillingsbeskrivelse for likemann:

STILLINGSBESKRIVELSE

Stilling : Likemann i samhandlingsprosjektet i Grenland

Rapporterer til: likemannskordinator

Ansvarsområder

- Oppfølging av bruker.
- Pådriver til at bruker når sine mål
- Sparringspartner for samarbeidspartnere

Arbeidsoppgaver/områder

- Være tilgjengelig på telefon
- Deltakelse i ansvarsgrupper, samarbeidsmøter etc.
- Faste møter med bruker
- Lojalt følge opp rutiner og prosedyrer som er utarbeidet i prosjektet.

Kompetansekrav

- Bruker og/eller pårørende erfaring knyttet til rus
- Egnethet som likemann
- Fullført A-larmskolen

Stillingsbeskrivelse for likemannskordinator

STILLINGSBESKRIVELSE

Stilling : Likemannskordinator i samhandlingsprosjektet i Grenland

Rapporterer til: Rådgiver A-larm og prosjektleder

Ansvarsområder

- Utvikle og forankre prosjektet i samarbeid med Rådgiver A-larm og prosjektleder
- Medansvar for rekruttering, koordinering og ett delegert ansvar for oppfølging av likemennene i prosjektet sammen med rådgiver A-larm.
- Koordinere og gjennomføre likemannskurs

Arbeidsoppgaver/områder

- Samarbeide med Prosjektleder i Grenlandsprosjektet og ha faste samarbeidsmøter.
- Gjennomføre to samarbeidsmøter pr måned med rådgiver A-larm, utarbeide planer for arbeidet.
- Levere månedlig skriftlig rapportering på drift i prosjektet, som omhandler: Kjøregodtgjørelse, utlegg og status knyttet til de ulike likemenn/deltakere. Brukernes mål, plan for neste måned, oversikt over involverte samarbeidspartnere. Samle inn skjema knyttet til prosjektet. Rapporteringsskjema for likemenn som leveres månedlig som leveres til prosjektleder.
- Sikre at alle likemenn leverer taushetserklæring og oversende kopi av disse til prosjektleder fortløpende.
- A-larm og påse at Evalueringsskjema i Likemannsprosjektet blir fylt ut og levert prosjektleder.
- Medansvar for at likemann, deltaker og ruskonsulent signerer avtale om likemannstjeneste.
- Skrive referat(logg) fra møter med likemenn, deltaker og evt. samarbeidspartnere.
- Samarbeide med offentlige instanser, kommuner og frivillige aktører
- Arbeide selvstendig og strukturert. Ha månedlige samarbeidsmøter for å sørge for fremdrift og måloppnåelse.
- Være fleksibel og en lojal lagspiller
- Være tilgjengelig for individuell oppfølging og veiledning av likemann.
- Tilstedeværelse to faste dager (5 timer hver dag). Lokasjon avtales med prosjektleder.
- Veiledning av likemenn individuelt og i grupper under ledelse av rådgiver A-larm. Delta i gruppeveiledning med psykologspesialist fra Borgestadklinikken.
- «Matche» deltaker og likemann på bakgrunn av dialog med prosjektleder.

Kompetansekrav

- Kompetanse/ erfaring fra prosjektarbeid og veiledningskompetanse vil være en fordel
- Personlig egnethet, kunnskap om og forståelse for relasjonsarbeid
- Kunnskap om og evne til å opparbeide tillit og bygge relasjoner
- God muntlig og skriftlig kommunikasjonsevne

Stillingsbeskrivelse Rådgiver A-larm

STILLINGSBESKRIVELSE

Stilling : Rådgiver A-larm- Samhandlingsprosjektet i Grenland

Rapporterer til: Prosjektleder i Grenlandsprosjektet/ arbeidsgruppen i prosjektet.

Ansvarsområder

- Ansvar for å ivareta alt av A-larms personell som er ansatt i Grenlandsprosjektet
- Utvikle og forankre prosjektet i egen organisasjon
- Hovedansvar for rekruttering, koordinering og oppfølging av likemenn og likemannskoordinator i prosjektet
- Månedlig skriftlig rapportering (status, fremdrift, økonomi, kostnader, personal, bilag,

utlegg, reisekost, m.m.)

- Bistå prosjektleder i rapporteringsarbeidet
- **Arbeidsoppgaver/områder**
- Oppfølging og veiledning av likemannskoordinator
- Delta i og gi individuell eller gruppeveiledning til likemenn-
- Ansvar for at likemannskoordinator jobber i tråd med prosjektet
- Supplere med erfaringer fra andre prosjekter
- Delta i styringsgruppen for prosjektet.
- Har ansvar for søknad om mentortilskudd, søke refusjoner, rapportere til nav og prosjektleder i forhold til økonomi.
- Signere for likemannskoordinators lønn og sosiale utgifter,
- Samarbeide med og utvikle prosjektet sammen med samhandlingsaktørene
- Samarbeide med offentlige instanser, kommuner og frivillige aktører
- Organisasjonsarbeid

Kompetansekrav

- 3-årig relevant universitet/høyskole utdanning
- Kompetanse/ erfaring fra prosjektarbeid og veiledningskompetanse
- Personlig egnethet, kunnskap om og forståelse for relasjonsarbeid
- Kunnskap om og evne til å bygge relasjoner
- God muntlig og skriftlig kommunikasjonsevne

Vedlegg 2: Hva er en likemann

En likemann i denne sammenheng er en person, som på bakgrunn av sin erfaring som rusavhengig hjelper en annen rusavhengig til et bedre liv. A-larm har erfaringer på at dette kan gi gode resultater i en tilfriskning. En likemann er et supplement til de kommunale tjenestene og til behandling og rehabilitering, og ikke i stedet for noe annet.

En likemann må ha minst to års rusfri tid, og ha et avklart forhold til sin egen historie.

A-larm har arbeidsgiveransvaret for likemennene og vil stå for utdanning, skolering og kvalitetssikring. Alle likemenn må ha A-larm skolen, som består av tre kurs:

- Bedre hverdagskurs,
- Brukerrepresentants kurs
- Likemannskurs.

Kurset er på til sammen 45 timer, hvor en stor del av opplæringen er å lære og ta gode vurderinger i forhold til å jobbe i rusfeltet basert på egne erfaringer. Det legges også vekt på evnen til å bruke egen historie som et bakteppe for å bistå andre rusavhengige, uten at egen historie er fasiten.

En likemann må være personlig egnet til å utføre likemannstjeneste. Det betyr at en likemann må ha evnen til å kunne inngå relasjoner med andre og ha kunnskapen og verktøyene til å kunne stå i disse relasjonene over tid. Særlige egenskaper som blir vektlagt er evnen til å oppnå tillit, evnen til å sette sunne grenser for seg selv og brukeren og evne til å reflektere frem gode vurderinger, og handle på disse. Andre ferdigheter som vektlegges er gode samarbeidsevner, kommunikasjonsferdigheter og evnen til å arbeide målrettet.

Vurderingene av hvem som er egnede likemenn, tas av prosjektleder og kursansvarlige for likemannskursene, i tillegg til gruppeledere i snugruppene i regi av A-larm (selvhjelpsgrupper), fylkesleder for A-larm Telemark, og eventuelt allerede ansatte likemenn.

En likemann anbefales å være en del av A-larm miljøet og gå jevnlig i snugrupper. Likemannen vil også måtte følge veiledning fra prosjektleder/rådgiver i samarbeid med psykologspesialist fra Borgestadklinikken månedlig og ved behov. En likemann må således være i stand til å ta en konstruktiv tilbakemelding og ha evnen til å kunne bli vurdert og utvikle seg på bakgrunn av dette.

Disse kriteriene vil alltid gjelde for ansettelse av likemenn, og vil ikke under noen omstendigheter bli fraveket.

Utførelsen av likemannstjenesten.

Likemannen vil inngå i et trekantsamarbeid med ruskonsulent og deltaker. Likemannen skal gå veien sammen med deltakeren. Det er tre brukerekspertområder som særlig vil bli vektlagt i utførelsen av jobben:

- En rusavhengig sin spesielle form for empati
- Gjenkjenningsevnen i hverandre

- Troverdighet i å vite hva man snakker om i form av egne erfaringer.

Likemannstjenesten er tuftet på samtykke fra deltakeren. Det er utarbeidet samtykkeskjema, og både deltaker og likemann må signere dette. Dette er et viktig dokument i forhold til tillitsbygging.

Rollene er klart adskilt. Likemannen er et supplement til samhandlingsaktørene ordinære behandling/rehabilitering, og vil kunne være en motivator for deltakeren til å stå i et behandlingsforløp, i kraft av at likemennene selv har hatt behandling, og vet hva som kreves.

Vi ønsker å motvirke drop-out under behandling, og være der etter behandling. Det er sterkt ønskelig å få deltakeren til å bli en del av A-larm miljøet, da vi vet at mennesker som gjør det, forblir rusfri over tid.

Tidsaspektet er viktig på flere områder. Det ene er at man skaper avstand til rusfølelsene. Det i seg selv er gunstig for en lang tilfriskning/recovery. Det andre er at man da får anledning og tid til å bygge seg et nytt liv, med bolig, inntekt, jobb, utdanning, sertifikat, etc.

Samfunnsnyttan av likemannstjenesten.

Likemannsrollen har vist seg også å ha flere samfunnsnyttige gevinster. Både i forhold til rusavhengige, men også for likemenn selv.

For deltakeren er en likemann en rollemodell og et forbilde. Man sprer et realistisk og kvalifisert håp, om at det går faktisk an å være rusfri, og få et godt liv.

En likemann har mulighet for å bistå, når kommunen ikke kan, utenfor kontortid. En likemann kan bistå på ettermiddager, kveld, helg, og i krisetilfeller natt. Dette er avgjørende for et menneske som ønsker å endre livet sitt, det å kunne nå en tillitsperson når man trenger det. Det har vist seg tidligere å ha vært helt avgjørende i forhold til å ruse seg eller ikke.

Likemenn får et sterkt eierforhold til eget problem. Det å bruke egne erfaringer til å gjøre en forskjell for andre, gir mening og man opparbeider seg styrke til å stå i egne utfordringer og holde seg rusfri.

Likemenn opparbeider seg rusfri tid. Tidsaspektet i en recovery er av vesentlig betydning.

Ved at likemenn får et ansettelsesforhold i Likemannsprosjektet får de arbeidstrening og en referanse som er nyttig i senere jobbsøkerprosesser.

Prosjektets anseelse vil være helt avhengig av hvordan vi håndterer veiledning og eventuelle tilbakefall. En vesentlig del av likemannstjenesten vil derfor være oppfølging og veiledning av likemennene. Dette blir systematisert gjennom et samarbeid mellom prosjektleder, rådgiver, likemannskoordinator og en psykologspesialist fra Borgestadklinikken. Dette for å sikre både brukerveiledning og veiledning fra profesjonell veileder.

Veiledningen er obligatorisk, og vil finne sted minimum en gang pr. mnd. og ellers ved behov. Dette er ment som et tiltak for å forhindre tilbakefall hos likemenn, men vil også være av betydning dersom tilbakefall finner sted.

Det er utarbeidet interne retningslinjer for oppfølging ved tilbakefall for likemann.

Vedlegg 3: Spørreskjema

1. Hvilken funksjon har du?

- Deltaker
- Likemann
- Ruskonsulent

I de tilfellene der det blir spurt om «de andre» så må du ta utgangspunkt i deg selv. Er du deltaker, så er de andre likemann og ruskonsulent, etc. Spørreskjemaet er ment å gi et uttrykk for din subjektive (personlige) opplevelse. Der ordet gruppa blir brukt, så menes likemann, deltaker og ruskonsulent.

2. Spørreskjema

Spørsmål	Vurder hva du synes passer for deg (1= svært dårlig, 10 = svært bra)
I hvilken grad opplever du at du har medvirket i beslutninger?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad opplever du at du har blitt inkludert?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad opplever du at du har blitt lyttet til?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad opplever du at du har blitt trodd?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad opplever du at du har blitt ansvarliggjort?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad har du ansvarliggjort de andre?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad mener du at du har samarbeidet med de andre?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad opplever du at de andre har samarbeidet med deg?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad opplever du at de avtaler som har blitt gjort har blitt fulgt opp?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad opplever du at du har blitt ivaretatt i prosjektperioden?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad har du følt deg trygg til å uttrykke dine meninger?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
I hvilken grad har du ivaretatt de andre?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Har du kommentarer som du ønsker å gi, så kan du skrive disse her (bruk evt. baksiden av arket):	